

Chovatelia dojníc na prahu existenčnej krízy

My, slovenskí prvovýrobcovia mlieka – chovatelia dojníc stojíme na prahu existenčnej krízy.

V záujme zachovania prvovýroby mlieka na Slovensku, ŽIADAME:

1. urýchlené vyplatenie mimoriadnej podpory vo výške 10 miliónov eur s odvolaním na príslub ministra pôdohospodárstva Samuela Vlčana a list č.7371/2022 zo 4. apríla 2022, v zmysle ktorého má byť predmetná podpora vyplatená do 31. mája 2022 ;
2. alokáciu zvyšného objemu požadovanej mimoriadnej podpory v objeme 25 miliónov eur prostredníctvom schém, ktoré umožňujú členským štátom zaviesť výnimočné a dočasné opatrenia štátnej pomoci, a to v rámci:

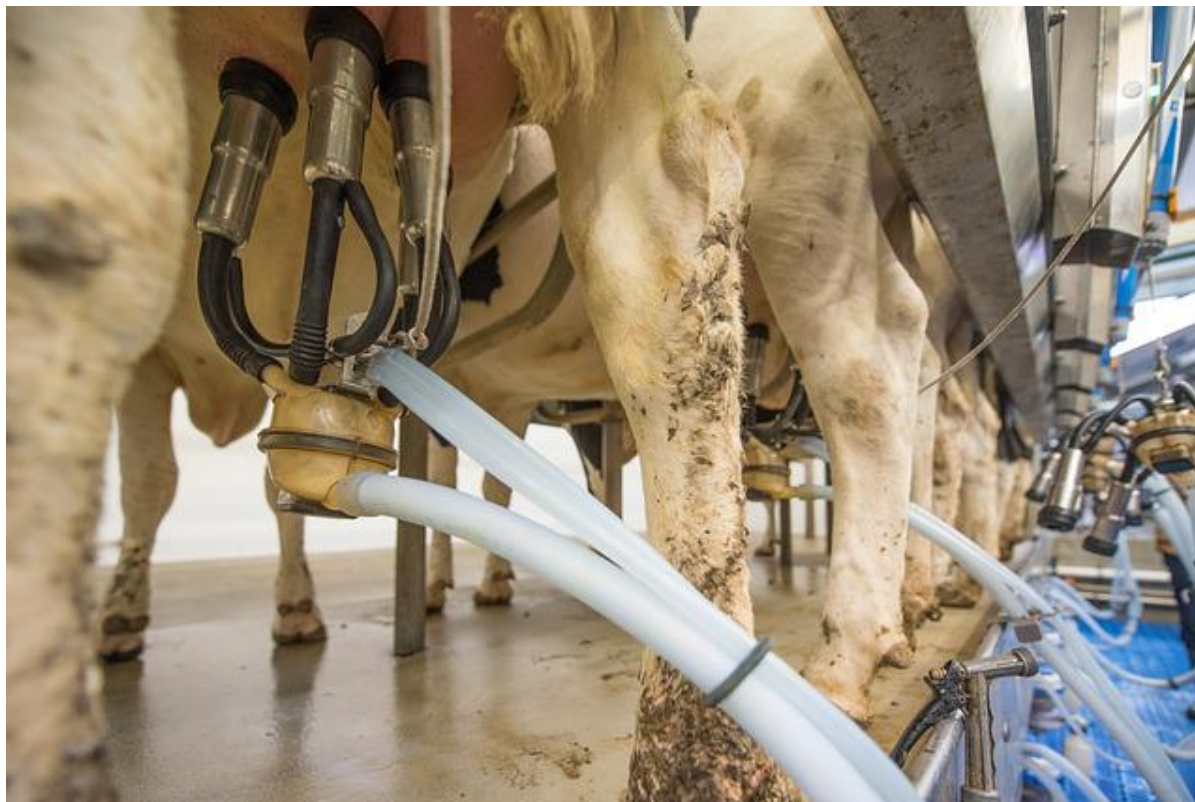
- Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2022/467 z 23. marca 2022, ktorým sa stanovuje výnimočná pomoc na prispôsobenie sa pre výrobcov v poľnohospodárskych sektoroch. Požadujeme, aby sa pre sektor prvovýroby alokovala relevantná časť podpory z celkovej sumy 15,7 milióna eur.

- Dočasného krízového rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (2022/C 131 I/01).

V tomto smere žiadame, aby sa tak ako v ostatných európskych krajinách pre sektor prvovýroby mlieka zaviedli jednak opatrenia priamej limitovanej podpory a tiež podpory na dodatočné náklady v dôsledku mimoriadne prudkého zvýšenia cien zemného plynu a elektriny.

Máme predstavu, aby bola táto podpora transparentná, aby nediskriminovala chovateľov dojníc, čo do veľkosti, veku, ani regionálnej pôsobnosti.

V tomto smere žiadame, aby boli dostupné zdroje mimoriadnej podpory rozdelené medzi slovenských chovateľov dojníc na základe jednotnej sadzby na dojnicu.

Na konci minulého roka Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka predložil v mene chovateľov dojníc na Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR požiadavku o mimoriadnu pomoc vo výške 35 miliónov eur. Cieľom požadovanej mimoriadnej podpory je stabilizácia posledných podnikov, ktoré sú v týchto zložitých podmienkach ešte ochotné chovať dojnice a vyrábať mlieko.

Zo strany rezortného ministra Samuela Vlčana bola chovateľom dojníc prisľúbená časť z požadovanej podpory a to vo výške 10 miliónov eur. Sme vďační aj za túto čiastočnú pomoc, ale dovoľujeme si konštatovať, že táto pomoc kompenzuje len zhruba 10% nárastu nákladov a je nepostačujúca.

K pretrvávajúcim problémom z minulosti, teda k veľkému investičnému dlhu, k finančnej poddimenzovanosti a dlhoročnej stratovosti sektora, k problémom s pracovnou silou a k výrazne nižšej podpore z európskych aj národných zdrojov pribudol obrovský nárast nákladov.

Podnikom prvovýroby rastú náklady výrazne vyšším tempom ako príjmy z predaja mlieka a zaznamenávajú straty, ktoré sa počítajú v desiatkach miliónov eur.

Súčasná situácia spojená s konfliktom na Ukrajine túto ťažkú situáciu len zhoršuje. Ceny energií, hlavne elektriny a plynu, pohonných hmôt, krmív a hnojív rastú doslova zo dňa na deň, a nie je ani výhľad, že by sa ich rast mal v dohľadnej dobe zastaviť.

Naše aj zahraničné analýzy sa zhodujú v tom, že doteraz došlo k navýšeniu nákladov v priemere o 800 eur na dojnicu, čo v prepočte predstavuje 10 centov na kilogram mlieka. Pre celý sektor prvovýroby t.j. na stavy dojníc toto navýšenie nákladov predstavuje zhruba 90 miliónov eur.

Momentálne už vyrába mlieko len zhruba 360 podnikov a z nich viaceré stoja pred rozhodnutím, ako ďalej.

Bez mimoriadnej jednorazovej podpory hrozí ďalšia likvidácia chovov dojníc s následnými negatívnymi dopadmi na zabezpečenie potravinovej bezpečnosti, pôdnej úrodnosti a zamestnanosti na vidieku.